

Over drie reuzengeslachten in het coniferenrijk

Op een humeuze top laag van 40 cm met daaronder alleen maar arm zand en een diepe leemlaag, gedijen drie NPC-collecties Redwoods: *Sequoia sempervirens* of Kustmammoetboom, *Sequoiadendron giganteum* of Mammoetboom en *Metasequoia glyptostroboides* of Watercypres, alle drie uit de familie der Cupressaceae.

De collectiehouder is de opvolger in een familie boomkwekers die zich uitsluitend bezig houdt met de kweek van coniferen en daar goed zijn boterham in kan verdienen. Nelis Kools, de opvolger en huidige eigenaar van het bedrijf Redwood Garden en Sierteeltkwekerij Kools te Deurne, is de man die geheel aan de conifeer verslingerd is. In zijn vermeerderingsbedrijf (www.sierteeltkwekerijkools.nl) stekt hij, veelal in opdracht, 1.000.000 coniferen in vele soorten. Daarnaast wordt er geënt en gezaaid terwijl selectie ook een hobby is van Nelis. Van de productie wordt slechts 10% opgeplant en een jaar doorgekweekt tot plantgoed. Van dit plantgoed wordt opnieuw 10% op eigen kwekerij uitgeplant voor doorkweek tot leverbare maten.

Als je het NPC-boekje uit 2001 er op na slaat, dan staat daar dat in dat jaar de collecties van *Picea glauca*, *Thuja orientalis* en *Sequoiadendron* zijn aangemeld. Omdat *Picea glauca* en *Thuja orientalis* totaal andere planten zijn met een geheel andere habitus waren die moeilijk te combineren met o.a. *Sequoiadendron*. Na een verhuizing van het totale bedrijf zo'n tien jaar geleden zijn deze collecties afgebouwd

en is gekozen voor de drie Redwoods. Deze konden tot een bos worden gevormd en dat is uiteindelijk het doel van deze collectie: een brede windsingel van *Sequoiadendron giganteum* om de halve tuin en daarbinnen ruimte voor steeds drie planten van elke cultivar van deze drie Redwoods. Momenteel worden alle Redwoods in de windsingel opgesnoeid tot een hoogstammenbos waaronder bodembedekkers en schaduwplanten een plaats gaan krijgen.

Op de website sierteeltkwekerijkools.nl/redwoodgarden staan de drie Redwood-geslachten met al hun cultivars opgesomd. Het zijn er verbaasd veel: 27 *Sequoia sempervirens*, 36 *Metasequoia glyptostroboides* en 56 *Sequoiadendron sempervirens*!

Nelis verzekerde mij dat alle cultivars aanwezig zijn, maar dat van alle drie geslachten slechts een klein aantal commercieel gekweekt en/of vermeerderd wordt. Sommige cultivars moeten jaarlijks vermeerderd worden om deze in stand te houden, m.a.w. deze zijn misschien in vorm wel afwijkend, maar men is de gezondheid (en dus de mogelijk-

heid van overleven) daarbij geheel uit het oog verloren. Alleen op aanvraag worden de anderen geproduceerd.

Er is al opgemerkt dat er op de Redwood Garden ook aan selectiewerk wordt gedaan. Met een scherp oog heeft Nelis inmiddels diverse typen/klonen onder nummer geselecteerd en sommige ook benaamd. Er zijn twee klonen van *Sequoiadendron giganteum* die om hun goede, zeer regelmatig groeiende nakomelingen onder nummer worden gekweekt en verhandeld. Ook is daarbij wél rekening gehouden met gevoeligheid voor ziekten en aantastingen. Vooral boomkwekers zijn daarin sterk geïnteresseerd omdat deze klonen een mooie gelijkmatige rij bomen opleveren.

Bij het doorkweken van Redwoods doet zich het probleem voor dat *Sequoiadendron giganteum* zich uit de volle grond niet laat verplanten. Dit wordt hier opgevangen door deze plant in 'Rocketpots' te kweken (8, 40 en 100 liter). De beide andere soorten kunnen wel als plantgoed met blote wortel worden verplant. Ook kunnen deze als leverbare planten met kluit uit de kwekerij worden geleverd.

Nelis is van mening dat *Sequoia sempervirens* een ondergewaardeerde boomsoort is met vele goede kwaliteiten en een mooie habitus. Vroeger waren de ervaringen minder goed, maar door goed selectiewerk en misschien wel de klimaatveranderingen is er nu meer mogelijk. Langzaam aan gaat men dit bij tuinontwerpers en groenmensen inzien. Deze soort heeft ook duurzaam hout dat voor veel doeleinden kan worden gebruikt. Dit in tegenstelling tot *Sequoiadendron giganteum* waarvan het hout geen duurzaamheid in zich heeft.

Om van te leren heeft Sierteeltkwekerij Kools drie jaar lang kosteloos planten geleverd aan Kroondomein Het Loo van *Sequoia sempervirens* en een geselecteerde *Thuja plicata*. Met deze planten zijn drie verschillende bospercellen aangeplant om te bekijken welke kwaliteiten deze soorten hebben in het productiebos. Een goed initiatief waar op deze wijze veel van geleerd kan worden.

Nelis meldt ook nog dat hij begonnen is aan een uitstapje in de reuzenconiferen-wereld door selectie van twee klonen binnen *Cryptomeria japonica*. Deze klonen zijn geselecteerd op hun sterke gelijkenis qua habitus op *Sequoidendron giganteum*. Daarnaast zijn ze meer winterhard, beter verplantbaar, hebben geen last van smucht (een schimmelziekte) en groeien iets langzamer en blijven daardoor kleiner.

Na een wandeling door de Redwood Garden kan niet anders gezegd worden dan dat deze drie collecties geweldig op hun plaats zijn, in een mooie omgeving staan opgeplant en met liefde en vakkennis omgeven worden. Door het opsnoeien zal er de komende tijd een geheel ander beeld gaan ontstaan, waarbij de collecties toch de hoofdrol zullen blijven spelen. Dat is aan een gedreven liefhebber als Nelis Kools wel toevertrouwd. □

